

KUIERROUTE YWEHORST (ROOD)

REESTDAL: ERFGOEDROUTE IJHORST (4)

ROUTE 9 km

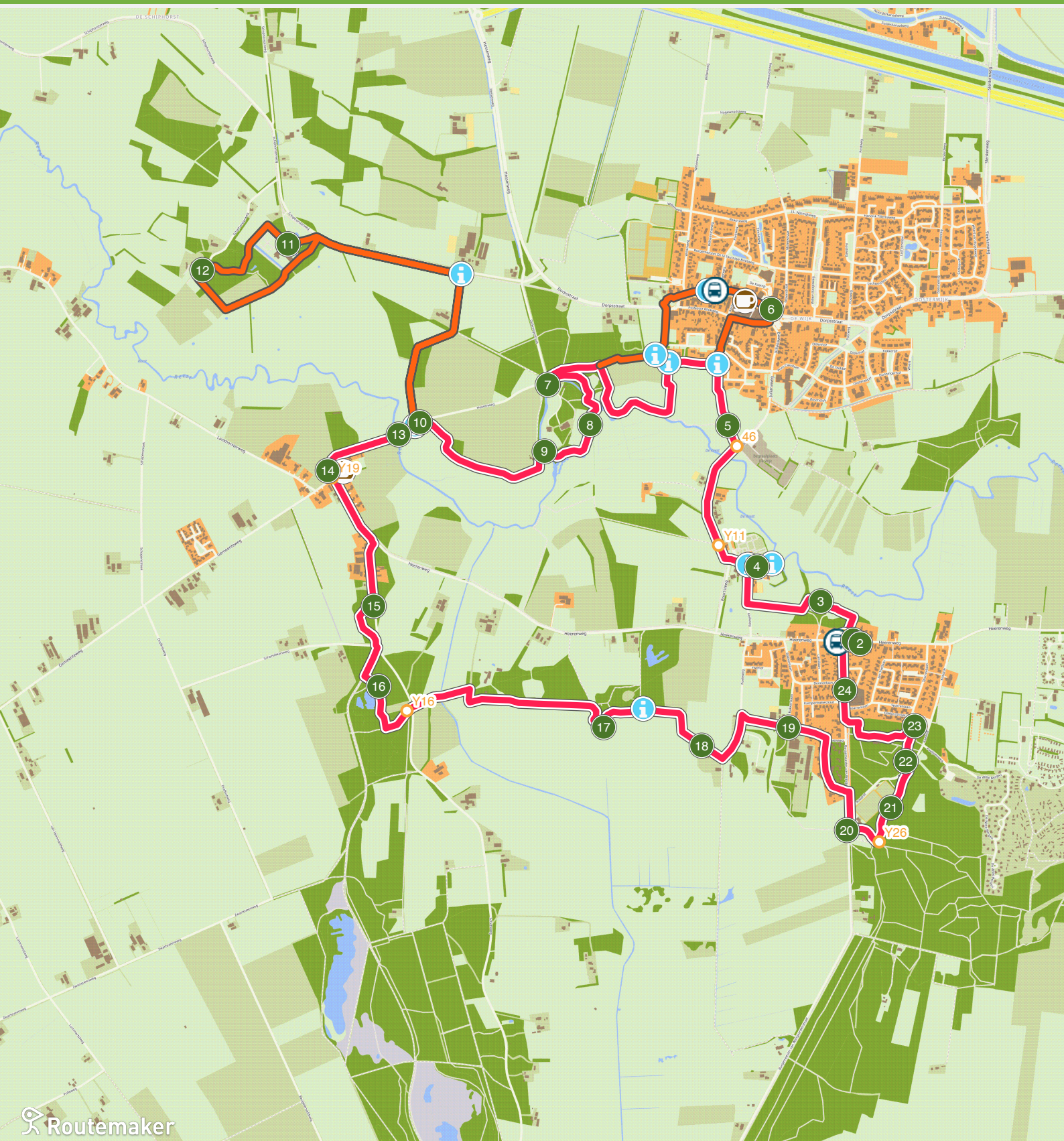

Reestdalwandeling (4) gaat over de (klooster) geschiedenis tussen de dorpen IJhorst en de Wijk. De eerste bewoning langs de veenbeek 'de Reest' dateert uit 1176. Buiten het dorp 'de Wijk' zijn er twee landgoederen. Dickninge met in het voorjaar stinsenplanten en Havixhorst heeft een beeldentuin.

Reestdalgroep. (archief)foto's: Hist. Ver. de Wijk-Koekange en privé. Bron: boekje OVKK 'Kuierroute IJhorst 40' (2013) met dorps-/natuurgeschiedenis.

Kuierroute Ywehorst (rood)

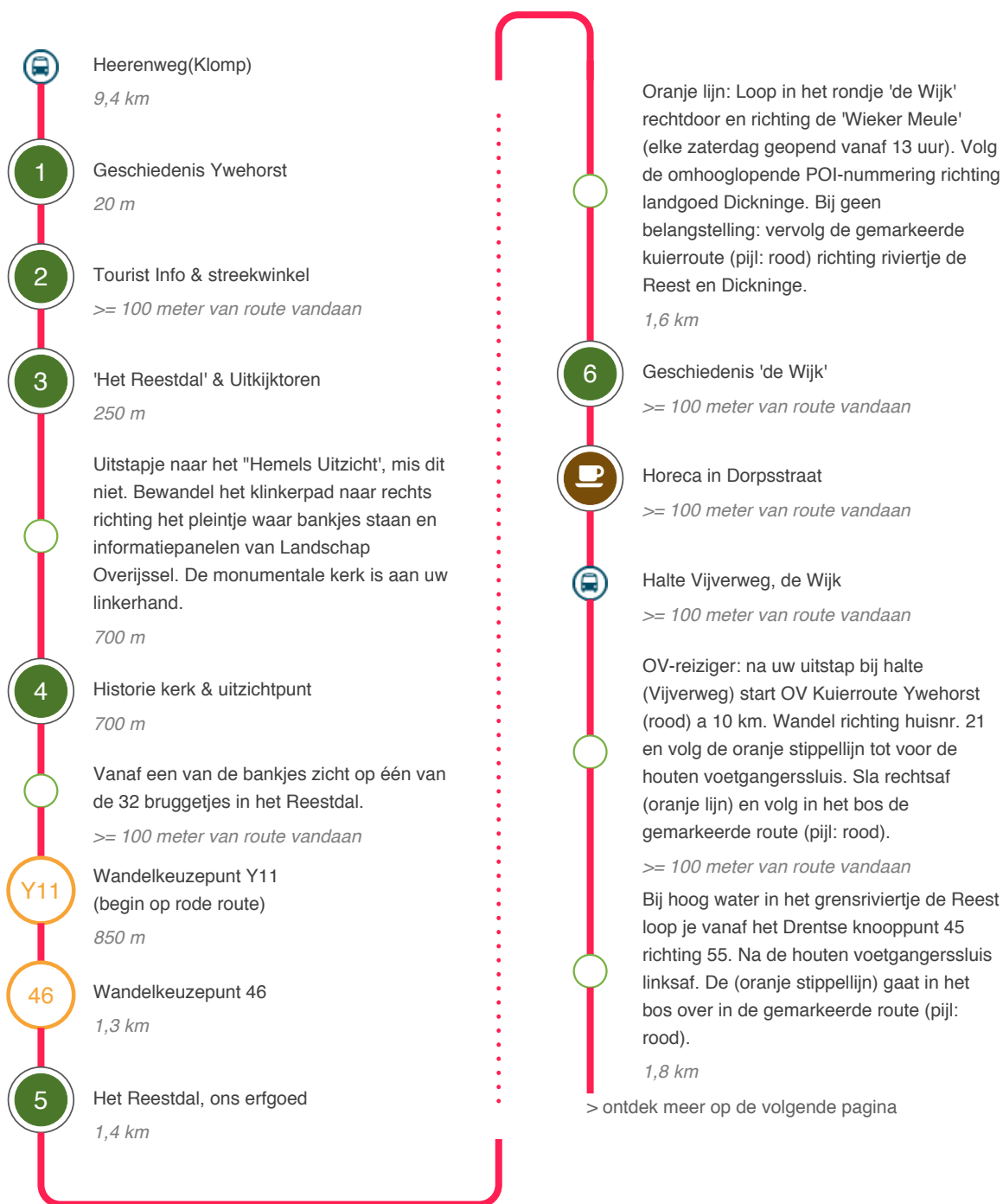
Reestdal: erfgoedroute IJhorst (4)

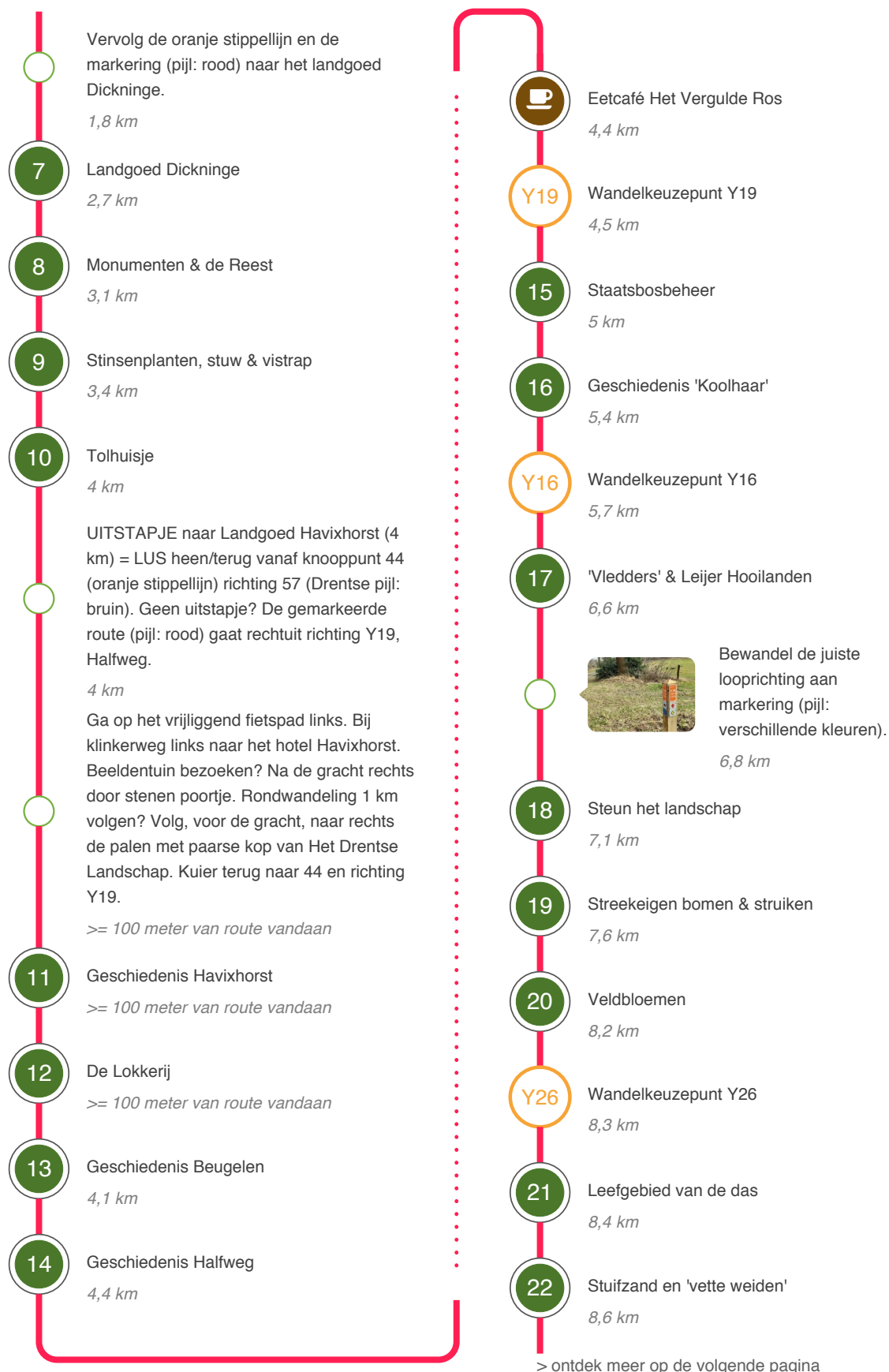
Kuierroute Ywehorst (rood)

Hoe kom ik bij het startpunt?

Startpunt (1) automobilist: parkeerplaats Heerenweg, 7955 PE IJhorst. Tourist Info Reestdal/Staphorst, Heerenweg 42: bij het 'KroKo MultiPunt' een openbaar toilet (overdag gratis: 08-20 uur). Wanneer de vlag wappert is de streekwinkel geopend. Volg vanaf (i55) de markering (pijl: rood). Startpunt (2) OV-reiziger: lijn 34 Meppel station - Hoogeveen station stopt ook in het dorp 'de Wijk'. Stap uit bij de halte (Vijverweg). Begin route: lees de instructie (i) 'OV rondwandeling 10 km (rood)'.

Vervolg route

Vervolg route

Beleefroute IJhorst

8,8 km

Sprookjeshof & Elias Prieshof

9,2 km

Einde van de route

Kuierroute Ywehorst (rood)

9 km

1

Geschiedenis Ywehorst

Ontstaan Ywehorst

Het dorp IJhorst telt zo'n 1000 inwoners. In de oude kern van IJhorst stond in 1292 al een kerkje (kapel), gesticht door het klooster Zwarte Water bij Hasselt. De oudste informatie over het dorp dateert van 1365. Waarschijnlijk viel IJhorst toen nog niet onder Staphorst, het had een eigen Schout.

Oorsprong 'Ywe' en 'Horst'

'Ywe' is de oude benaming voor taxus. Een horst is een (zand)hoogte in een moerassig gebied. De naam IJhorst zegt dus iets over het oorspronkelijke landschap: een hooggelegen nederzetting waar veel taxusstruiken groeiden. In het dialect heeft men het niet over IJhorst, maar over 'De Rieverst'.

'Nieuw' IJhorst toen

Tot circa 1900 beperkte de bebouwing van het dorp IJhorst zich tot een iets noordelijker gelegen kleine agrarische kern en verspreid liggende boerderijen in het buitengebied. Café 't Vosje aan Heerenweg, toen nog een zandweg, had tevens een deur met toegang tot een kleine kruidenierszaak.

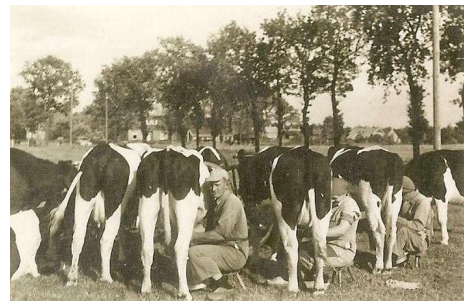

Heerenweg vanaf 1900

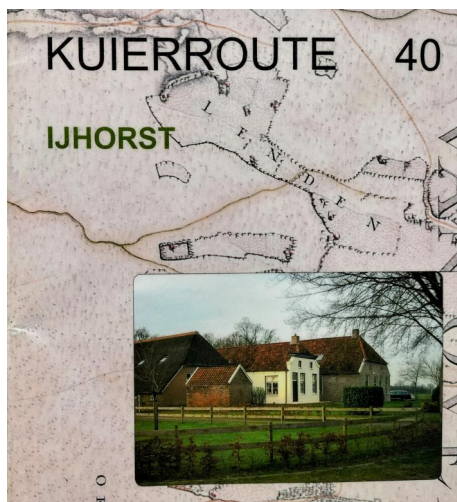
Vanaf het begin twintigste eeuw vestigden zich aan Heerenweg diverse middenstanders. De groei rond de kerk stagneerde, waardoor IJhorst tegenwoordig twee 'gezichten' heeft. Een agrarische gedeelte met een authentieke uitstraling en het modernere dorp met o.a. vakantiewoningen en campings.

Historie 'Kuieren in IJhorst'

Het persbericht over drie nieuwe kuierroutes (gemarkeerd op kleur met een klavertje) dateert uit 11-04-2006. Het eerste boekje van OVKK uit 2005 werd in 2013 vervangen. In dit boekje een grote verscheidenheid aan cultuurhistorisch erfgoed, opgesteld door dorps historicus Roelof Bakker (foto).

<https://ovkk.nl/home> (Website OVKK (link))

Voortbestaan 'Kuierroutes'

Landschap Overijssel laat de dorpsgeschiedenis in en rond IJhorst voortbestaan in hun herziene (app)kuierroutes (1-2-3-4). Het 'Kuierboekje 40' uit 2013 van OVKK is hierbij de bron. De POI's verhalen in elk van de vier kuierroute 'ons erfgoed' uit het Reestdal. De link verwijst naar alle LO routes!

<https://www.landschapoverijssel.nl/eropuit/routes> (Routes Landschap Overijssel)

Tourist Info & streekwinkel

KroKo MultiPunt VVV & winkel

De streekwinkel 'KroKo MultiPunt' en Tourist Info 'Het Reestdal' onder 'Staphorst' is geopend wanneer de vlaggen buiten wapperen! Heerenweg 42 in IJhorst: Het openbaar toilet is gratis (08 tot 20 uur).

<https://www.krokomultipunt.nl/> (KroKo MultiPunt IJhorst)

Kruidkoek met Reestdalzuivel

Zelf een kruidkoek met ingrediënten (molenmeel en zuivel) uit het Reestdal maken. In deze streekwinkel is een kant en klare samenstelling te koop en wordt, als je erom vraagt, feestelijk ingepakt om als kadootje weg te geven.

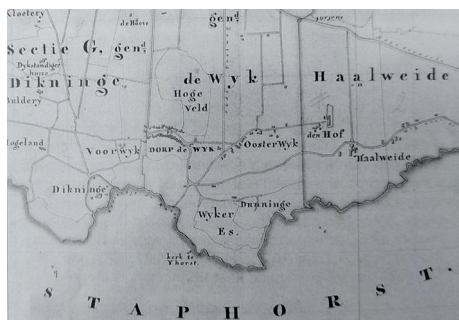
'Het Reestdal' & Uitkijktoren

Genieten van het Reestdal

Het kronkelende riviertje de Reest betekent meer dan de grens tussen Overijssel en Drenthe. Water speelt hier de hoofdrol. De hooilanden met kleurige bloemen, zoemende insecten, statige boerderijen, heidevelden en lome bossen worden al eeuwen met elkaar verbonden door veenbeek Reest.

<https://www.youtube.com/watch?v=uT0zbZaea0> ('Blik in het Reestdal' (link))

Boerderijen aan de Reest

In archiefstukken uit 1428 wordt al één van de grotere boerderijen vermeld. Deze boerderijen stonden op de hogere zandkoppen aan het grensrieviertje Reest en het boerenbedrijf ontwikkelde zich in de loop der eeuwen. Men boerde goed op de zogeheten 'vette weidegronden' en hooilanden. Kaart 1832.

<http://www.wernertenkate.nl/boerderijen-in-het-reestdal/> (Boerderijen in Reestdal (link))

Uitkijktoren IJhorst

Op 17 juni 2023 werd feestelijk de nieuw geplaatste 17 m hoge uitkijktoren geopend. De Dorpsraad IJhorst zag hun lang gekoesterde wens toen in vervulling gaan! Het beklimmen ervan wordt beloond met een riant uitzicht over het oeroude beekdallandschap 'Het Reestdal'. Landschap Overijssel verteld.

<https://www.landschapoverijssel.nl/reestdal>
(Over het Reestdal)

4

Historie kerk & uitzichtpunt

Monumentale kerk Ywehorst

IJhorst is het derde kerkdorp binnen de gemeente Staphorst. Met Rouveen en Staphorst heeft het gemeen dat de oorspronkelijke bewoningsas aan een water lag en dat van daaruit de woeste veen en heidegronden verkaveld werden in lange stroken. IJhorst is van oudsher ook welvarender dan o.a. Rouveen.

De geschiedenis van IJhorst gaat terug naar 1217. De eerste bewoners vestigden zich op de hoger gelegen delen van de Reest. Eeuwenlang beperkte de agrarische bebouwing van IJhorst zich tot 16 volle erven met aan bebouwing een school (met meestershuis) en een kerk (met klokkenstoel).

<https://ijhorst-de-wijk.protestantsekerk.net/default.aspx?IntEntityId=36890> (Meer kerkgeschiedenis (link))

'Aalstal' in de Reest

In de middeleeuwen leefden mensen van wat de omgeving te bieden had. De adel en de geestelijkheid speelden een grote rol in het dagelijkse leven. In het Reestdal hadden ze bepaalde voorrechten, zoals het recht op vissen met hulp van een aalstal. Een

constructie voor het vangen van de aal (paling).
<https://www.landschapoverijssel.nl/erfgoed/aalstal> (Aalstal; ons erfgoed)

Hemels uitzicht, een pleintje

Op het pleintje, met uitzicht op het Reestdal met haar meanderende grensrivier de Reest en in het water een 'aalstal' bij het brugje, informeert Landschap Overijssel over het natuurbeheer. Vanaf een van de bankjes ook zicht op het hoge ooievaarsnest.

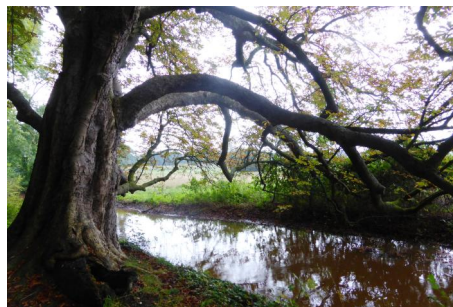
<https://hetreestdal.nl/?p=8870> (Ooievaars verdwenen? Lees meer)

5

Het Reestdal, ons erfgoed

Terug in de tijd

De eerste bewoning langs het riviertje de Reest dateert uit 1176, toen bisschop Godfried van Utrecht de tienden van vijf huizen aan de Reest aan het klooster van Ruinen schonk. Pas in 1383 wordt het dorpje 'De Wijk' voor het eerst in de archieven vermeld als 'van der Wijk'.

De naam is afkomstig van het Latijnse 'vicus', dat 'nederzetting' betekent. 'Wijk'; een vaart voor de turfafvoer en afwatering. Bij het huidige dorp 'de Wijk' liggen twee voormalige havezaten, namelijk Dickninge en Dunninge. Ten noorden van De Wijk nog de contouren van een voormalige trambaan.

Ontwikkeling van de esgronden

Gedurende de twintigste eeuw heeft 'de Wijk' zich in noordoostelijke richting uitgebreid. Hierbij zijn de voormalige essen bebouwd. De Wijk en IJhorst zijn sterk op elkaar gericht, het vergane kerkenpad tussen beide plaatsen getuigt hier nog van (foto). Richting Meppel ontstonden twee landgoederen.

<https://historiedewijkkoekange.nl/webring/wandeling2.html> (Reestrivier overbruggt (link))

Dickninge & Havixhorst

Op de plek van het tegenwoordige huis Dickninge stond van 1325 tot 1603 een gelijknamig Benedictijnenklooster. Foto: Engelse landschapstuin achter het gebouw Dickninge in 1813. Het Drentse 'De Wiek', waar het klooster stond, en het Overijsselse IJhorst vormden samen een kerkelijke gemeente.

Erfgoed

Het begrip 'erfgoed' omvat veel; van archeologie en aardkundige elementen tot bouwkunst, van het gebruik van de natuurlijke omgeving tot gewoontes en verhalen uit overlevering. Wij maken hier het onderscheid tussen 'aardkundig erfgoed' en 'gebouwd erfgoed'. Klik op de link voor meer informatie.

<https://www.landschapoverijssel.nl/kennis/erfgoed> (Erfgoed & landschapselementen)

De Havixhorst begin twintigste eeuw (foto Roelof Bakker)

Reestdal: de waterhuishouding

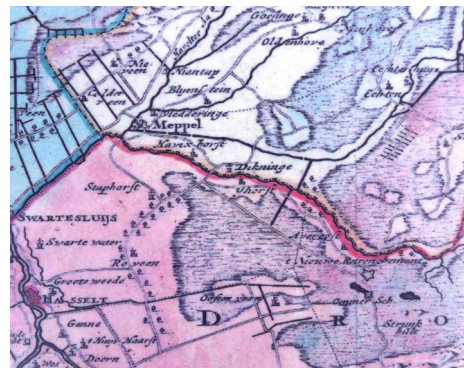
Na WOII werden diverse plannen gemaakt voor het verbeteren van de waterhuishouding in het Reestdal.

Aangepast waterbeheer zorgt ervoor dat dat bestaande natuurwaarden waar mogelijk is worden versterkt. Een en ander heeft geresulteerd in een unieke flora en fauna. Voor de das en dotterbloem een oase!

<https://hetreestdal.nl/?p=966> (Lees meer over het Reestdal)

Landbouw en natuurontwikkeling

Het eeuwenoude kleinschalig beekdallandschap 'Het Reestdal' is een goed voorbeeld dat landbouw en natuur prima samengaan! Denk hierbij aan de natuurontwikkeling 'Vledders & Leijerhooilanden' sinds 2021. Zo ook bij het volgen van de Reest vanaf Schiphorst (foto: bloeiende hooilanden) richting Meppel.

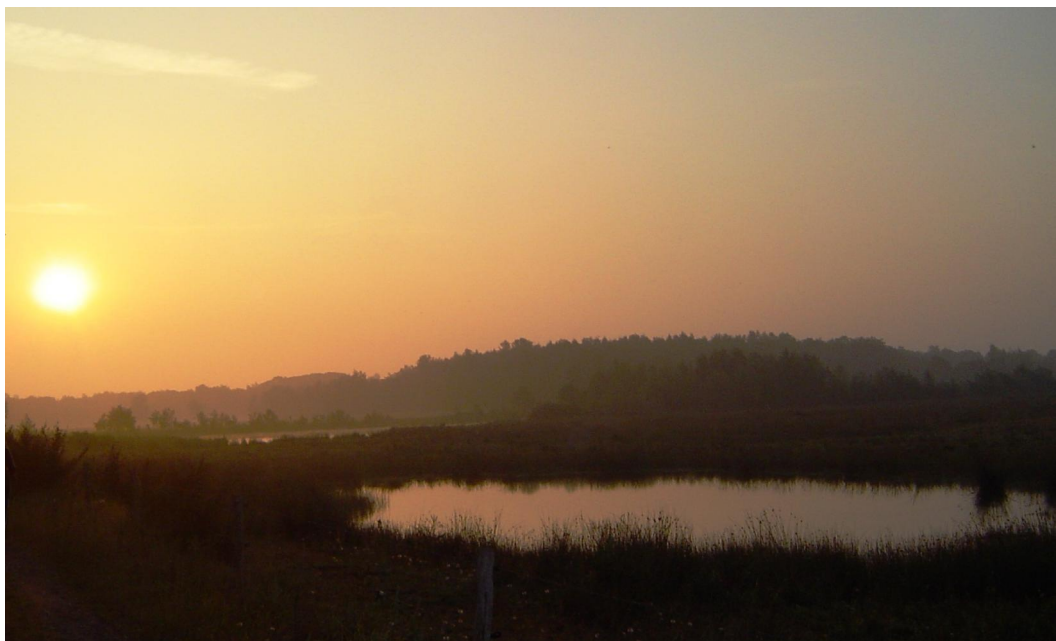
<https://www.landschapoverijssel.nl/vleddersleijerhooilanden> (Natuurontwikkeling 'Vledders')

Begrip (natte) hooilanden

De groengronden langs de voormalige hoogveenbeek de Reest fungeert nog steeds als leverancier van hooi en gras (foto). Zolang de (natte) hooilanden langs de grensrivier vrij extensief gebruikt werden, waren overstromingen geen ramp. Op de hoger gelegen delen keert in toenemende mate graan terug.

<https://www.landschapoverijssel.nl/erfgoed/hooiland> (Erfgoed hooiland (link))

Mysteries van het Reestdal

Ben je heerlijk aan het genieten in het unieke beekdal, krijg je zomaar ongemerkt gezelschap maar... De mysterieuze plekken van 'nu' vormden 'toen' ook al het decor voor 31 spannende verhalen over heksen, spookhazen, witte wieven, of moordende en plunderende vagebonden.

<https://www.ontdekstaphorst.nl/hetreestdalmysteries/> (Reestdalmysteries)

6

Geschiedenis 'de Wijk'

Historie 'De Wijker molen'

De molen is afkomstig uit de Staphorster Leijen, waar deze in 1764 werd gebouwd. In 1829 werd de molen publiek verkocht door de familie Mulder. Koper was Jacob Schiphorst Haalweide. Deze had toestemming gekregen van de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken om de molen te herbouwen te 'de Wijk'.

<https://historiedewijkkoekange.nl/webring/wijkmol.html> (Lees meer)

Openingstijden De Wieker Meule

Wie nu de korenmolenaar aan de Dorpsstraat in 'de Wijk' wil gaan bezoeken kan op elke zaterdag terecht van 13 tot 17 uur. Onder de molenwieken toegang tot de Historische Vereniging de Wijk-Koekange. Foto: na het afbreken van de muziekkoepeel bij de molen een gehele restauratie in de jaren '80.

<https://dewiekermeule.nl/> (Welkom bij 'De Wieker Meule')

Historie 'de Wijk'

Archiefstuk uit 1840 over 'de Wijk': Dit gehucht heeft zijne opkomst te danken aan de nabijheid van de vermaarde abdij Dikninge, van welke de behoeftigen mildelijk onderstand kregen. Ook was in 1612, eenige jaren na de vernietiging van dit stift, door het ophouden van het spijzigen der menigte.

<https://historiedewijkkoekange.nl/webring/gemdw.html> (Lees meer)

Minitramlijn Meppel

Archiefstukken van de Hist. Ver. de Wijk-Koekange vermeld over aankoop van de gronden voor de aanleg van de DSM tramlijn tussen Meppel-de Wijk-de Stapel-Bloemberg-Oud Avereest-Balkbrug. Het belang van de DSM tramlijn Meppel-Balkbrug was gelegen in het verkrijgen van een goede spooraansluiting.

<https://historiedewijkkoekange.nl/webring/tram.html> (Lees meer)

Horeca in Dorpsstraat

Recht tegenover elkaar twee mogelijkheden tot koffie, thee, lunch of iets anders. In de grote winkel 'Modewereld', links bovenaan de trap, Brasserie 't Pakhuys. Wandelaars welkom!

<https://www.mijnmodewereld.nl/brasserie-t-pakhuys-2/> (Brasserie 't Pakhuys (link))

Grandcafé, pizzeria Mulino is merendeels geopend vanaf 12 uur in de maanden maart t/m oktober. In de zomer is er ook schepijs.

<https://restaurant-mulino.nl/> (Pizzeria Mulino (link))

Landgoed Dickninge

Het landgoed Dickninge

Landgoed Dickninge bij 'de Wijk' bestaat uit cultuurgronden en bossen. Te midden hiervan staat nu het monumentale huis Dickninge. In de middeleeuwen stond hier het benedictijner klooster Dickninge. Toen Cornelis Pronk het klooster in 1732 tekende (foto) stond alleen het oude brouwhuis nog overeind.

Bovenste foto: toenmalige 'Huize Dickninge' uit het begin van de twintigste eeuw met een Engelse landschapstuin aan de achterzijde van het gebouw. De restanten van de kloostermuur zijn nu, vanaf het wandelpad langs de Reest, nog te zien.

Benedictijner klooster

In de begintijd van het klooster was het Reestdal een groot moerassig gebied. De monniken van het klooster hebben een belangrijke rol gespeeld bij het ontwateren en het voor de landbouw geschikt maken van het gebied. Het klooster heeft tot in de achttiende eeuw zijn stempel op het Reestdal gedrukt.

Het klooster bestond uit een rentmeesters huis en een kerk. Na de hervorming werd het klooster nog tot 1652 bewoond door nonnen. In 1783 stond de toren van Dickninge er nog. Deze is later door de bliksem getroffen en afgebrand en het gebouw kwam in verval. Meer weten? Klik op de link.

<https://www.openmonumentendag.nl/monument/landgoed-dickninge/> (Historie landgoed Dickninge)

Bosuil

Met een beetje geluk is soms deze bosuil op het landgoed spotten (foto). Bosuilen jagen vrijwel alleen in de schemering en 's nachts. Overdag houden de vogels zich schuil in de top van een boom. De bosuil heeft een spanwijdte van 80 tot 95 cm.

<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/bosuil>

(Lees meer over de bosuil)

Stinsenflora

Op landgoed Dickninge is vanaf medio maart de bodem van het bos bedekt met een kleurrijk tapijt van holwortels, bosanemoon en andere, nog vroeger bloeiende stinsenplanten. Maar het hoe, wat en waarom er zoveel stinsenplanten in de voormalige kloostertuin staan? Klik op de link 'Groen erfgoed'.

<https://www.groenerfgoedzorg.nl/groen-erfgoed-onderwerpen/stinzenbeplanting>

(Stinsenplanten, wereldbekend)

De juffers van Dickninge

Er gaan in 'Het Reestdal' ook vele volksverhalen rond in het eeuwenoude beekdallandschap onder de naam 'Mysterie van het Reestdal'. Zie link voor het mysterie 'De Juffers van Dickninge'. Bron: De Wolden.

https://www.cultureeldewolden.nl/het-verhaal-van-de-wolden/verhalen-uit-de-wolden/803430_de-juffers-van-dickninge (De Juffers van Dickninge)

8

Monumenten & de Reest

Grensriviertje de Reest

De Reest, die hier rond het landgoed Dickninge stroomt, vormt de grens tussen de provincies Drenthe en Overijssel. Het Reestdal is vrijwel in natuurlijke staat en de Reest kan vrij meanderen. De rivier is ongeveer 35 km lang. De oorsprong ligt in buurtschap 'De Tippe' en mondt in de stad Meppel uit.

<https://www.drentslandschap.nl/natuurgebied/reestdal> (Natuurbeheer Drents Landschap)

Monumentale bomen

Op het landgoed staan veel monumentale bomen, waaronder paardenkastanjes en beuken. De beuken werden geplant om het herenhuis te beschermen tegen de wind. De rode beuk werd vroeger ook geplant als teken van rijkdom. Deze monumentale boom was hol en is helaas ter ziele gegaan in 2023.

<https://www.bomenstichting.nl/monumentale-bomen/landelijk-register-van-monumentale-bomen.html> (Boom monumenten)

Stinsenplanten, stuw & vistrap

Stinsenplanten

Op Dickninge bloeien verschillende stinsenplanten vanaf februari. 'Stins' is Fries voor een versterkt, stenen huis. De bollen van deze planten werden aangeplant om te verwilderen en dat gaf later een tapijt van bloemen aan sneeuwkllokjes, holwortel en bosanemonen onder de struiken en bomen.

<http://hetreestdal.nl/?p=32> (Stinsenflora op Dickninge)

Veranderingen in het landschap

Rond 1900 zag de omgeving bij landgoed Dickninge er romantisch uit. Een wandelaar van weleer maakte de Reestoversteek via een eenvoudige houten bruggetje met een smalle houten loopplank en een leuning.

Stuw & Vistrap

De eerste renovatie dateert uit 1980. In het jaar 2011, bij het droogleggen en op de bodem van de stuw, vond men nog resten eikenhout van de bouw uit de middeleeuwen. De vistrap maakt het voor vissen mogelijk om het grote hoogteverschil te overbruggen.

<https://hetreestdal.nl/?p=2064> (Stuw & vistrap)

De duiventil

Een van de oudste duiventillen van de Wijk was die van de havezate Havixhorst. Het goed bleef zeer lang in het bezit van de familie De Vos van Steenwijk. Het recht om duiven te mogen houden - het recht van duivenslag - was vroeger voorbehouden aan de adel.

<https://historiedewijkkoekange.nl/webring/duiftil.html> (Lees meer)

10

Tolhuisje

Tolhuisje

Het Tolhuisje is een rijksmonument. Vroeger liep de belangrijkste weg van Staphorst naar De Wijk over het landgoed Dickninge. Om hun inkomen wat aan te vullen hieven de baronnen van Steenwijk de Vos tol voor deze weg. In het huisje woonde vroeger de tolwachter. Foto: hist. ver. de Wijk-Koekange.

<https://www.cultureeldewolden.nl/het-verhaal-van-de-wolden/verhalen-uit-de-wolden/80340>

5_de-particuliere-tol-van-dickninge (Particuliere tol van Dickninge)

11

Geschiedenis Havixhorst

Havezate 'De Havixhorst'

De havezate, voor het eerst genoemd in 1371, is eeuwen in bezit geweest van de familie Van den Clooster. De Havixhorst bezat het recht op het vissen in de Reest. In een akte uit 1458 werden afspraken vastgelegd tussen de abt van het klooster Dickninge en de heer van de Havixhorst.

Landgoed Havixhorst na 1982

Na de afbraak van het huis in 1753 werd op dezelfde plek werd het huidige huis gebouwd. Het vierkante huis kreeg drie verdiepingen. Aan weerszijden van het huis werden twee bouwhuizen gebouwd, die met een verbindingsmuur aan het huis werden verbonden. Sinds 1982 is Het Drentse Landschap eigenaar.

<https://www.drentslandschap.nl/objecten/havixhorst> (Drents landschap; Havixhorst)

Beeldenpark De Havixhorst

De tuin rond de Havixhorst is aangelegd in barokstijl en is in gebruik als beeldenpark en kruidentuin. De tuin, na het stenen poortje, is vrij te bezichtigen. In de beeldentuin staan sculpturen van de Nederlandse beeldhouwers uit de 20ste en 21ste eeuw. Het is elk jaar een wisselende expositie.

<https://www.beeldenparkdehavixhorst.nl/>
(Lees meer over het beeldenpark)

De Lokkerij

Beheerboerderij Landschap

Voor de toegang tot het informatiecentrum De Lokkerij staan informatiepanelen over het beheer en natuurlijk het wel en wee van de ooievaars. De boerderij bij het buitenstation is eigendom van Het Drents Landschap en niet toegankelijk voor een individueel bezoek.

OoievaarsBuitenstation

Eind jaren zestig was de ooievaar nagenoeg uit Nederland verdwenen. De Vogelbescherming heeft toen een aantal buitenstations opgericht waaronder De Lokkerij (bovenste foto's). Meer lezen?

<https://www.delokkerij.nl/> (Lees meer over de Lokkerij)

Leefgebied voor de ooievaars

Als ergens een gebied in ons land is waar je met het grootste gemak kunt genieten van de majestueuze ooievaar, dan is het wel in het Reestdal. Hier broedt namelijk de meest succesvolle populatie van Nederland. Dit is te danken aan een ooievaarsproject van

<https://www.vogelbescherming.nl/> (Vogelbescherming Nederland)

13

Geschiedenis Beugelen

Ooievaars op de hooilanden

Wanneer de Reest bij Halfweg overstroomt, en de ooievaars zijn dan nog niet vertrokken, dan word je getraakteerd op een prachtig plaatje van de ondergelopen hooilanden met majestueuze vogels. In de verte heb je zicht op landgoed Havixhorst met het ooievaarsbuitenstation 'De Lokkerij'.

<https://hetreestdal.nl/?p=2464> (Lees meer)

Geschiedenis Beugelen

De naam Beugelen (dan 'Bugenigge') wordt in 1217 voor het eerst vermeld. Het is dan de naam van een boerderij. 'Beugelen' betekent waarschijnlijk 'hoeve nabij een bocht in de Reest'. Met de naam 'Beugelen' wordt in rond 1850 dan niet alleen de boerderij meer bedoeld, maar een kleine nederzetting.

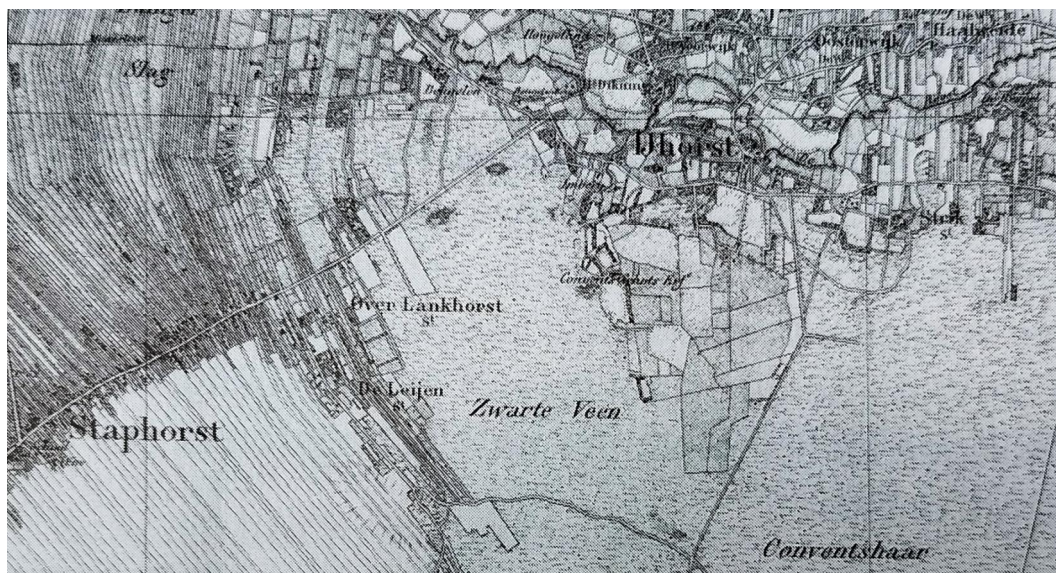
Kamp Beugelen

Het gebiedje waar het om gaat, stond lokaal bekend als kamp Beugelen. Ten tijde van de aanleg van de staatsbossen in de twintigste eeuw woonden er bosarbeiders. In de Tweede Wereldoorlog fungeerde het als opvangkamp voor Joden. In 1951 kregen 21 Molukse gezinnen onderdak in Beugelen.

Geschiedenis Halfweg

Pleisterplaats Halfweg

De buurschap Halfweg is ontstaan op het kruispunt van de wegen Staphorst – de Wijk - IJhorst – Werkhorst. Het karakter van een kruiswegdorp. Van oudsher was de nederzetting (gehucht) een halteplaats van de postkoets die van Hasselt via Rouveen en Staphorst naar Drenthe en Groningen reed.

Halfweg was toen de poort van het noorden. Op weg van Hasselt naar Ruinen was men in 'halfweg'. In het begin van de twintigste eeuw bestond Halfweg uit de halteplaats en enkele boerderijen aan het einde van de Staphorster Gemeenteweg. Over de twintigste eeuw heeft de bebouwing zich uitgebreid.

<https://hetoversticht.nl/> (Het Oversticht)

Foto boven van Roelof Bakker uit het boekje 'Kuierroute 40 IJhorst' van de uitgeverij OVKK. Foto landkaart van 'Het Oversticht'.

Eetcafé Het Vergulde Ros

Vroeger was dit café de pleisterplaats van paarden- en veehandelaren. Maar ook handelslieden als "pannigie blauw" en "stoffen bakkertje" kwamen aan het eind van de dag van hun eerlijk verdiende borreltje genieten. Beleef binnen die geschiedenis. Meer lezen?

<https://hetvergulderos.nl/> (Klik op deze link)

Staatsbosbeheer

Woeste gronden en ontwikkeling

Ten zuiden van de dorpen 'de Wijk' en 'Ywehorst' werden de zogeheten woeste gronden niet allemaal ontgonnen in het begin van de twintigste eeuw. Er is nog veel geschiedenis aan reliëf op de gronden bewaard gebleven richting het Staphorsterbos. Staatsbos van toen is ook nu nog beheerder.

<https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/nieuws/2024/07/bosbeheer-toen-nu-en-strak>

s (Staatsbosbeheer)

Geschiedenis 'Koolhaar'

Natuurgebied 'Koolhaar' en ven

De woeste gronden ten zuiden van het dorp IJhorst werd merendeels in de dertiger jaren vorige eeuw ontgonnen onder het beheer Staatsbos. Maar vanaf het Schot langs de noordrand is een zone waarin natuurbelangen zwaarder wegen, waaronder onontgonnen gebied 'Koolhaar'.

<https://www.ontdekstaphorst.nl/staphorster-kwartet/boswachterij-staphorst/> (Staatsbos Staphorst)

Woeste gronden van weleer met het enige natuurlijke ven dat niet vergraven is! Hier komt nog het waterdrieblad voor, wat duidt op kwelwater. De andere vennen in het Staatsbos, waaronder 'Zwarte Venen' onder Staphorst, worden veelal gevoed door regenwater.

<https://www.staatsbosbeheer.nl/uit-in-de-natuur/locaties/boswachterij-staphorst/> (Ontwikkeling Staphorsterbos)

'Vledders' & Leijer Hooilanden

Ontginning

Op de kaart uit 1850 zicht op het gebied 'De Vledders' en 'De Leijer Hooilanden'. Waar elders de veen- en heidegronden eeuwenlang onontgonnen bleven in verband met het belang ervan voor de mestwinning, werden 'De Vledders' al ver voor 1850 in cultuur gebracht en er was toen zelfs bewoning.

Een van de boerderijen 'Convents Schots Erf' had van oorsprong nog bezittingen van

het iets noordelijker gelegen klooster Dickninge op Drents grondgebied. Bij het erf hoorde een grote schaapskooi, maar de tijden zijn veranderd zo ook het genoemde erf. De naam Schotsweg houden de situatie in ere!

Situatie in de 20e eeuw

Een hardnekkig probleem in de komlaagte 'De Bergleijen' was, tot ver in de negentiende eeuw, de gebrekkige afwatering. In natte jaargetijden stonden vele grote gebieden in het Reestdal onder water. De kanalisatie van het stroompje 'Streitenvaart' (foto) bracht rond 1950 wel enige verbetering.

Waardevol weidegebied

De 'Fledders' en de 'Leijer Hooilanden', zo vernoemd op de kaarten eind 1800, ontwikkelde zich tot een uiterst waardevol weidegebied. Graslanden domineren het landschapsbeeld. Vanaf het nieuwe wandelpad van Landschap Overijssel kun je, sinds 2021, de ontwikkeling van 'Nieuwe natuur' bekijken.

<https://www.landschapoverijssel.nl/vleddersleijerhooilanden> (Landschap Overijssel;

Vledders)

Steun het landschap

Hooilanden

Door nieuwe gewassen en landbouwtechnieken, dreigen schrale hooilanden uit ons landschap te verdwijnen. En dat heeft onder andere een negatief effect op onze soortenrijkdom. Landschap Overijssel zet zich in voor het behoud van hooilanden.

Help mee!

Hier in natuurgebied De Vledders vind je de 'Leijer Hooilanden'. Landschap Overijssel heeft tientallen hectare grond aangekocht, om de hooilanden te behouden en te versterken. Jij kunt ons helpen bij ons werk. Bijvoorbeeld door donateur te worden.

Voor donaties verwijzen we u graag door naar onze website.

<https://www.landschapoverijssel.nl/doneer> (Info over donateurschap)

Streekeigen bomen & struiken

Haag als veekering

Vroeger werd het erf van boerderijen omringd door een haag (men had toen nog geen prikkeldraad). Zo'n stekelige haag (meidoorn of sleedoorn) werd toen als veekering gebruikt. Ook rond een moderne locatie wordt zo'n streekeigen haag aangeplant. Voor meer informatie zie link van Landschap Overijssel.

[https://www.landschapoverijssel.nl/op-je-eigen-plek/kennisbank/streekeigen-en-inheemse-](https://www.landschapoverijssel.nl/op-je-eigen-plek/kennisbank/streekeigen-en-inheemse-bomen-en-struiken)

[bomen-en-struiken](https://www.landschapoverijssel.nl/op-je-eigen-plek/kennisbank/streekeigen-en-inheemse-bomen-en-struiken) (Een streekeigen haag)

Bloeiende sleedoorn

De sleedoorn is de eerste struik die na de winter uitbundig en opvallend bloeit in het kleinschalige landschap 'Het Reestdal'. Honderden kleine witte bloemen dan aan de grotere struiken. De streekeigen hagen, zijn daarin wat bescheidener. De Sleedoornpage bezoekt de struik ook. Foto: Mark Zekhuis.

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/sleedoornpage>
(Vlinder Sleedoornpage (link))

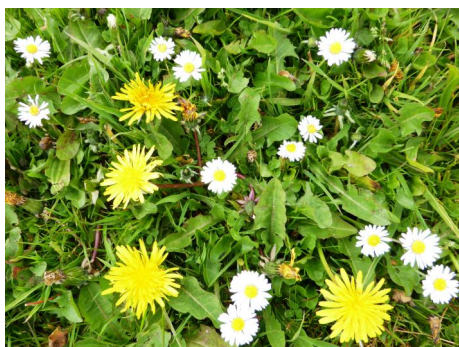
Veldbloemen

Voorjaarsbloemen in weiland

In het omheinde particuliere weiland (met overstapje) staat soms vee maar ook zeer bekende bloeiers! Zoals een stralend madelief en de gele paardenbloem. Kom je ze onderweg tegen, bekijk eens van dichtbij de bloeiwijze. Bij welke plantensoort vindt de bij of hommelmel de meeste nectar?

<https://www.landschapoverijssel.nl/project/wilde-bomen-struiken-fase-2-veldonderzoek>
(Veldonderzoek bij LO)

Leefgebied van de das

Wildspoor van de das

Het zou natuurlijk mooi zijn wanneer je hier, achter het rasterwerk, een das zou spotten. Maar meestal laten de dassen zich overdag niet zien, ze beginnen met foerageren (op zoek naar eten) tegen de avondschemering. Maar misschien is er wel een zogeheten 'wildspoor' van de das te zien.

<https://www.bing.com/videos/riverview/related-video?q=Dassen+op+film&mid=7E7E490FE27568270AB17E7E490FE27568270AB1&FORM=VIRE> (Dassenfamilie in de natuur)

Speelse jonge dassen

Als jonge opgroeiende das mag ik heerlijk buitenspelen in een voor ons aantrekkelijk bos, maar alleen in de buurt van het hol (dassenburcht) onder het wakend oog van mijn dassenouders. Meer weten over de leefwijze van een das? Meld je dan aan bij Landschap Overijssel (link).

<https://www.landschapoverijssel.nl/activiteiten/dassen-kijken> (Dassen kijken)

Natuurbeheer Carstenbos

In 2013 een grote boskap in het Carstenbos; dat is goed voor de variatie aan jonge bomen, struiken en kruiden. Door de grotere verscheidenheid aan bomen, struiken en kruiden wordt het bos een stuk aantrekkelijker voor dieren om te leven. De gezonde en vitale bomen blijven staan. Erfgoedvisie van

<https://www.landschapoverijssel.nl/over-ons/over-standpunten/erfgoedvisie> (Landschap Overijssel)

Stuifzand en 'vette weiden'

Heuvelig landschap

Op de oude foto nog heel veel wit stuifzand in het natuurgebied 'Witte Bergen' maar tot op vandaag nog steeds heuvelig. Het wandelpad van oudsher liep vanaf de Burg. van Wijngaardenstraat en het bospad (circa 3 km lang) stond toen in verbinding met het IJhorsterveld. Het pad wordt nu onderbroken.

<https://www.landschapoverijssel.nl/erfgoed/stuifzand> (Stuifzand)

Koedrift en vette weiden

Het sportveld werd door de gemeente Staphorst aangelegd en werd door ruiling in 1990 overgedragen aan de voetbalvereniging IJhorst. De benaming van 'Koedrift' is ontstaan omdat twee boeren in 'de kleine IJhorst' over deze weg hun vee dreven tussen Heerenweg naar 'de Vledders'. Foto 2016: Vledders.

Beleefroute IJhorst

Beleefroute IJhorst

Inwoners van IJhorst hebben nagedacht over hoe ze de leefbaarheid in hun dorp konden vergroten. Eén van de ideeën was het ontwikkelen van een avontuurlijke route door het bos. Jong en oud heeft meegedacht en meegewerkt aan de realisering van de beleefroute IJhorst. Foto: startpunt.

Het werd een gezinsommetje van circa 2 km met verrassende spelelementen en leuke doedingen. Het ommetje is te volgen vanaf het informatiepaneel (foto) door het heuvelige natuurgebied 'Witte Bergen'. Met deze bewegwijzering (onderste foto) kun je echt niet verdwalen.

Sprookjeshof & Elias Prieshof

Speelvertier in IJhorst

De straatnaam Elias Prieshof herinnert nog aan zijn werkzaamheden van de bouw van een kiosk in 1921 waar hij zoete versnaperingen verkocht. Tevens was er een glijbaan, schommels, draaimolen, speelvijver en hij ging er toen ook wonen. De opeenvolgende eigenaars realiseerden o.a. een kinderboerderij.

Sprookjeshof IJhorst

De heer Twint was een ondernemend persoon, hij realiseerde 1960-1969 een kinderboerderij, legde een midgetgolfbaan aan en een volière. En er kwam ook een naamswijziging: Sprookjeshof. Hij nam ook het initiatief tot het houden van een kleindierenmarkt. In 1973 kreeg het park een laatste eigenaar.

Naam 'Elias Prieshof'

Dat was de familie van 't Hooft. Onder hun bewind brandde het complex in 1979 af. Op het terrein verrees een kleine woonwijk. De gemeenteraad van Staphorst besloot in de vergadering van februari 1985 de straat te noemen naar de grondlegger 'Elias Prieshof'. (Bron; dorpsgeschiedenis boekje (foto))

